

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦІННІСНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦЯ»

Ступінь освіти	<u>Бакалавр</u>
Освітня програма	<u>«Біологія»</u>
Тривалість викладання	<u>5; 6 чверті</u>
Заняття:	<u>осінній семестр</u>
Лекції:	<u>2 години</u>
Семінарські:	<u>2 години</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Кафедра, що викладає: Філософії і педагогіки

Викладачка:

Тарасова Наталія Юріївна – кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії і педагогіки

Персональна сторінка

<https://filosof.nmu.org.ua/ua/staffua/Tarasova%20uk.php>

E-mail: tarasova.n.yu@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Ціннісні компетенції фахівця» є ключовою частиною освітньо-професійної програми для студентів-бакалаврів, які здобувають освіту за спеціальністю Біологія та біохімія. Курс спрямований на розвиток не лише фахових навичок, але й ціннісних аспектів, які є необхідними для успішної кар'єри в цій галузі.

Цей курс допоможе студентам усвідомити важливість особистісного та професійного розвитку, розвинути навички комунікації та міжособистісних відносин, сформує уявлення про основні прийоми ефективного спілкування, а також збагатить їхнє розуміння ролі біолога та біохіміка в сучасному суспільстві. Курс сприятиме формуванню цілісної особистості, здатної до викликів та змін в професійній діяльності.

2. Мета курсу

Мета дисципліни – сформувати сучасну світоглядну позицію та ціннісне ставлення до світу й людини на основі отриманих компетентностей, закласти культуру аналітичного критичного мислення, вміння логічно аргументувати власну точку зору, потребу відповідально ставитися до навколишнього природного середовища та прагнення особистого внеску в збереження природи.

3. Результати навчання

- Опанувати вміннями професійного дискурсу соціально-економічних, технологічних та біологічних інновацій;
- Систематизувати новітні розробки в галузі біології на основі загально-наукових і філософських методів пізнання та генерувати нові ідеї;
- Раціонально коригувати процеси професійного й особистісного самовдосконалення з соціальними й культурними запитами інформаційної доби;
- Виходячи з філософських теорій розвитку особистості, розвивати креативну здатність до інноваційних біологічних розробок;
- Впроваджувати пізнавальний та морально-етичний досвід людства у науково-дослідницькі пошуки та побудову оптимальної ефективної моделі поведінки у професійній діяльності;
- Виходячи з етичних принципів свободи й відповідальності, комунікативної згоди й особистої доброчесності, культури комунікації створювати творчий умонастрій в командній роботі над проектами;
- Виходячи з позицій раціонального обґрунтування, демократичних цінностей, свідомості громадянина і патріота, мотивувати особистісну діяльність в біологічній галузі на користь українського суспільства;
- Спіратися на наукову методологію в аналізі сучасної наукової картини світу й суспільної реальності, будувати власну громадянську позицію, скеровуючись знанням філософських підходів до вирішення конфліктних

ситуацій.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Культура в житті людини та суспільства
Феномен культури, її сутність і роль у житті соціуму. Культура як система – різноманіття типів і форм культури. 3. Суб'єкт та об'єкт культури. Людина як творець інтелектуального продукту та штучного середовища. Форми духовної культури. Явища соціокультурної реальності. Екологічна культура як виклик (вимога) сучасності
2. Культура і цивілізація
1. Співвідношення понять «культура» і «цивілізація»: цивілізація як історичний етап; цивілізація як локально-історичний регіон; цивілізація як рівень технологічного прогресу. 2. Історична типологія культури: лінійні концепції розвитку цивілізації (формаційна, інформаційна та ін.); теорії локальних цивілізацій. 3. Культурний досвід людства
3. Основні етапи розвитку світової культури
Соціокультурна динаміка. Культура давніх цивілізацій Сходу. Феномен античної культури. шляхи розвитку європейської культури: аналіз і систематизація культурних явищ та феноменів
4. Культурно-історичні регіони світу та соціальна комунікація
Культурні парадигми Заходу і Сходу. Людина і світ в арабо-мусульманській культурі. 3. Людина і світ в буддійській культурі. проблема мультикультурності на сучасному етапі. Соціальна комунікація і правила ефективного спілкування. Моделі поведінки людей у різних культурно-історичних регіонах, їх специфіка у підходах до забезпечення командної роботи
5. Основні тенденції розвитку сучасної європейської культури
«Присмерк Європи» та спроби подолати цивілізаційну кризу: комуністична та фашистська альтернатива, «суспільство загального щастя» та його криза на початку ХХІ ст. Глобалізаційні процеси та соціокультурні трансформації. Масова та елітарна культура. Субкультури. Інформаційна, постіндустріальна цивілізація як реальність та перспектива. Шляхи вирішення сучасних проблем культури і цивілізації. Українська культура у світовому контексті: особливості розвитку української культури
6. Генеза та розвиток мислення (в дзеркалі розвитку культури)
Некритичні та критичні стилі мислення: Від міфу до логосу. Філософія як специфічна форма осягнення дійсності. Вплив філософії на розвиток культури раціонального мислення. Українська філософія у викликах сучасності
7. Людина та соціум як актуальна проблема в неklasичній антисциєнтичній філософії
Перегляд класичної європейської парадигми мислення в неklasичній філософії в різноманітті її антисциєнтичних течій. Теорії кризи європейської культури та сучасного західного суспільства в філософії життя. Філософія психоаналізу як кардинальне переосмислення природи свідомості в західній

культури. Екзистенційна філософія у пошуках сенсу людського буття в умовах формування масового суспільства

8. Сцієнтична філософія в контексті осмислення тенденцій розвитку сучасної науки

Проблемний характер наслідків науково-технічного прогресу для людини та суспільства. Еволюція поглядів представників філософії науки на зміст науки та механізми її розвитку: раціоналізація та дераціоналізація науки. Перспективи та виклики подальшого розвитку науки та техніки. Концепція сталого розвитку та її значення

9. Філософське осягнення феномену свідомості

Феномен свідомості. Основні концепції свідомості. Рефлексія як визначальний елемент філософського розуміння свідомості. Образне та понятійне мислення: взаємозв'язок та особливості. Свідомість та мова. Природні та штучні мови, їх взаємодія. Проблема штучного інтелекту. Ідеологія як форма суспільної свідомості. Ідеологія та влада

10. Соціальна філософія як теорія і методологія пізнання суспільства та вирішення глобальних проблем сучасності

Феномен суспільства: формаційний та цивілізаційний підхід щодо розвитку суспільства. Свобода та відповідальність особистості у суспільстві. Соціальна діяльність: поняття освоєння та відчуження. Діалектика цілей, засобів та результатів у процесі діяльності. Уявлення про соціальні інститути. Держава як визначальний соціальний інститут. Роль держави в умовах тоталітаризму та демократії

11. Духовність та мораль як невід'ємні елементи людського буття

Проблема розуміння феномену духовності. Духовність та релігійність. Досвід філософського осмислення. Культура та особистість: Духовність, освіченість, інтелігентність. Моральні цінності як елементи духовної культури. Культура міжособистісних взаємовідносин: соціальний, психологічний, моральний аспект. явлення про загальнолюдські цінності та загальнолюдські компоненти моралі. Проблема добра і зла. Поняття про біологічну етику. Біологічна небезпека та біологічна безпека або екологічна безпека і небезпека

12. Людина у сучасних викликах часу

Соціалізація і інкультурація сучасної людини. Потреби і мотивація особистості. Лідерство в колективі. Групова згуртованість і командна робота. Груповий тиск та конструктивне протистояння зовнішнім впливам. Міжособистісні і міжнаціональні конфлікти

13. Ефективне спілкування

Комунікативний аспект спілкування. Інтерактивний аспект спілкування. Перцептивний аспект спілкування. Прийоми, що підвищують ефективність спілкування

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

1. Культура як соціальне явище

Право як форма культури. Культура і влада. Політична культура. Організаційна культура та культура підприємництва. Ідеологія і культура. Ідеологічне та

загальнолюдське в художній культурі. Метод соціалістичного реалізму
<p>2. Аксіологічний аспект критичного мислення</p> <p>1. Аксіологія як вчення про цінності. Принципи та обґрунтування цінностей в ракурсі історії філософії. Ціннісні орієнтири людини в сучасному світі. Футуристичні перспективи ціннісного становлення людини та суспільства</p>
<p>3. Етичний аспект критичного мислення</p> <p>Сутність поняття етика. Історико-філософський простір етичної проблематики. Сучасні виміри етики. Професійна етика</p>
<p>4. Соціальна філософія як теорія та методологія пізнання суспільства і вирішення глобальних проблем сучасності</p> <p>Феномен суспільства: формаційний та цивілізаційний підхід щодо розвитку суспільства. Свобода та відповідальність особистості у суспільстві. Соціальна діяльність: поняття, освоєння та відчуження. Діалектика цілей, засобів та результатів у процесі діяльності. Уявлення про соціальні інститути. Держава як визначальний соціальний інститут. Роль держави в умовах тоталітаризму та демократії. Феномен кріпторелігійності в сучасному світі. Релігійна еkleктика та відродження міфу</p>
<p>5. Трансформація розуміння феномена нації у європейській культурі 18 – 21 ст.</p> <p>Осмислення феномену нації в 19 столітті. Осмислення феномену нації в першій половині 20 ст. Концепт нація в сучасній європейській культурі</p>
<p>6. Людина в сучасному світі</p> <p>Мотивація: як усвідомлювати свої мотиви. Колектив: як розвинути лідерські якості та навички командної роботи і не піддаватися на зовнішні впливи. Спілкування: як опанувати прийомами підвищення ефективності спілкування. Конфлікти: як опанувати основними стратегіями вирішення конфліктних ситуацій</p>
<p>7. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності</p> <p>Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія, що поєднує в собі етичні норми й правила поведінки людини в освітньо-науковому середовищі, механізми й інструменти, за допомогою яких вони реалізуються на практиці. Фундаментальні цінності академічної доброчесності</p>

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Використовуються комп'ютерне та мультимедійне обладнання; дистанційні платформи Moodle та Microsoft Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90...100	відмінно
74...89	добре
60...73	задовільно
0...59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше як 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Семінари		Бонус	Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні		
60	35	25	5	100

Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання.

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, що містить 5 відкритих запитань.

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. За кожне питання здобувач отримує **12 балів (разом 60 балів)**.

6.4. Критерії оцінювання семінарських занять

За кожний семінар здобувач вищої освіти може отримати наступну кількість балів:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном).

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використаний вірний підхід до формулювання відповіді.

2 бали: отримано неправильну відповідь.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <http://surl.li/alvis>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Ціннісні компетенції фахівця».

7.7. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково **5 балів** до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

8 Рекомендовані джерела інформації

- 1 Вступ до філософії : навч.-метод. посіб. / Владленова І.В.; Годзь Н.Б.; Городиська О.М. та ін.; за ред. Городиської О.М.; Дольської О.О. Х. : НТУ «ХП», 2018. - 186 с.
- 2 Громов В.Є., Тарасова Н.Ю. Історія філософії в питаннях і відповідях. Навч. посібник. Дн., НГУ, 2016. - 165 с.
- 3 Данильян О.Г. Дзьобань О.П. Філософія. – Харків: Право, 2019 .- 432 с.
- 4 Історія української культури / В.А. Качкан, О.Б. Величко, Н.М. Божко та ін., - К,: Медицина, 2021.- 368 с.
- 5 Культурологія : підручник / Семен Абрамович, Марія Чікарькова.– Видання 3-тє, переробл. та доповн. – К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. — 452 с.
- 6 Культурологія. / Під редакцію А. Конверського. - К.: Фоліо, 2013.-863 с.
- 7 Нарис історії культури України / М. В. Попович. – 2-ге вид., допов. – Київ : АртЕк, 2017. – 730 с.
- 8 Петрушенко, В.Л. Філософія. Вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії [Текст] : навч. посіб. / Віктор Петрушенко ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 2-ге вид., випр. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. - 594 с.
- 9 Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2015. – 496 с.
- 10 Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: Проблема людини та її меж. – Київ КНТ 2016. — 396 с.
- 11 Шмиголь, Н. В. Щубелка, Ю. С. Юшкевич; [за ред. М. Ф. Шмиголя]. – К.: Центр учбової літератури, 2017 – 412 с.